

Zdzisława Kobylińska
Przewodnicząca Komisji Oświaty, Kultury,
Sportu, Spraw Społecznych, Zdrowia i Spraw
Młodzieży Rady Miejskiej
w Dobrym Mieście

**Szanowny Pan Burmistrz
Jarosław KOWALSKI**

za pośrednictwem Pana Przewodniczącego
Rady Miejskiej
Ryszarda Łańki

INTERPELACJA

ALTERNATYWNE SPOSOBY OSZCZĘDZANIA ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GMINIE DOBRE MIASTO

W związku licznymi głosami dotyczącymi oszczędzania energii elektrycznej chciałabym przedstawić alternatywne możliwości oszczędzania energii zużywanej na oświetlenie uliczne w naszej gminie, oprócz obecnie stosowanej metody wyłączania opraw uznanych za zbędne. Równocześnie pragnę przypomnieć, że ograniczane w obecny sposób oświetlenie, gdyby wystąpiły niekorzystne warunki atmosferyczne (mgła, silne zachmurzenie, deszcz, liście na drzewach od wiosny do jesieni) może powodować zagrożenie, zwłaszcza dla pieszych. Pamiętać też należy, że gdy świeci co druga oprawa, to od przepalanej lampy do następnej mamy ok. 100 metrów nieoświetlonego chodnika. Ponadto, gdy przejście jest oświetlone tylko z jednej strony, a przepali się lampa powoduje to stan, w którym do momentu zgłoszenia usterki i jej likwidacji (a może to trwać

nawet kilka dób) przejście pozostanie niedoświetlone i tym samym niebezpieczne. A przecież życie ludzkie jest warte dużo więcej niż jakiegokolwiek oszczędności. Warto też pamiętać, że oświetlenie dróg jest projektowane i obliczane, zgodnie z obowiązującymi, szczegółowymi normami i aktami prawnymi.

Proponuję jednak, aby Pan Burmistrz rozważył również następujące sugestie i sposoby zaoszczędzenia energii.

1. Obecnie na terenie miasta są zainstalowane 3 szt. reduktorów mocy, obniżających zużycie energii o 20-35 % . Montaż kolejnych, może obniżyć zużycie w podobnych proporcjach na kolejnych punktach załączania w mieście i wioskach. Zakup takiego urządzenia to kilkanaście tysięcy złotych. Nasi zdolni elektrycy z ZEC-u mogą spróbować wykonywać takie reduktory we własnym zakresie. Niestety, trzeba przyznać, że urządzenia te nie mają możliwości pełnej regulacji i mogą niekiedy powodować problemy w postaci niekontrolowanego gaśnięcia niektórych latarni.
2. Istniejące sterowniki umożliwiają zaprogramowanie przerwy nocnej w pracy oświetlenia np. w godz. 1.00-3.00. Można użyć tej funkcji na terenach przez które nie przebiegają ważne i uczęszczane drogi. Komisja do spraw oświetlenia mogłaby w wyniku szczegółowej analizy, wyznaczyć takie drogi.
3. Naświetlacze oświetlające basztę i kościoły w gminie pobierają dużą moc. Należałoby priorytetowo wymienić je na LED lub wyłączać czasowo, gdy nie ma już ruchu na ulicach (rozwiązanie stosowane np. w gminie Lubomino). Można załączać je na stałe tylko podczas wiosenno-letniego sezonu turystycznego.
4. Gmina nie ma obowiązku oświetlać garaży i chodników przed budynkami, jak to ma miejsce obecnie - można zaproponować

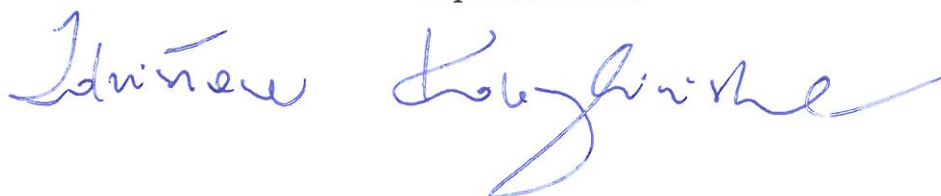
- użytkownikom, że mogą nadal korzystać z oświetlenia przez gminę, jeśli we własnym zakresie sfinansują wymianę opraw na LED.
5. Wiele opraw w gminie ma moc 250 W, a ponieważ jest ustawiona pod kątem 45 stopni, oświetla niepotrzebnie teren za drogą. Wymiana oprawy na mniejszej mocy (lub LED) oraz wysięgnika, na zagięty pod kątem 90 stopni, da ten sam efekt.
  6. Sukcesywna wymiany opraw ulicznych na LED.
  7. Do istniejących opraw 250 W można, po niewielkiej przeróbce, montować żarówki LED o dużo mniejszej mocy, wymieniając zarazem zniszczony odbłyśnik.
  8. Jeśli pozwalają na to umowy, można by też przenieść wyłączone ostatnio oprawy małej mocy tam, gdzie są niezbędne, ale gdzie wystarczą mniejsze.
  9. W niektórych miejscach można zastosować oprawy załączane na zaprogramowany czas czujnikiem ruchu (wyłącznie żarówki, LED i halogeny). To rozwiązanie jest bardzo energooszczędne!
  10. Należy zweryfikować moc zamówioną na poszczególnych punktach załączania i jeśli to możliwe zmniejszyć ją, ograniczając w ten sposób opłaty do Energi-Operator.
  11. Warto też zbadać możliwości dofinansowania modernizacji oświetlenia w JST, aby pozyskać środki zewnętrzne (np. z programu SOWA. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosił nabór ciągły wniosków o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „SOWA – oświetlenie zewnętrzne”. Celem programu jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz uzyskanie oszczędności energii elektrycznej poprzez dofinansowanie przedsięwzięć poprawiających efektywność energetyczną systemów oświetlenia zewnętrznego).
  12. Należy też przeprowadzić szczegółową inwentaryzację lub audyt oświetlenia w gminie, który wykaże możliwości dodatkowych oszczędności .

13. Zasadny jest też pomysł, który przedstawił Pan Burmistrz, aby zatrudnić gminnego energetyka pełniącego nadzór nad energią elektryczną i ciepłą w obiektach użyteczności publicznej oraz oświetleniem ulicznym. Sądzę, że wsparcie w tej dziedzinie w postaci fachowca, jest równie niezbędne gminie jak zatrudnianie prawnika czy specjalisty od komputerów. Taki specjalista miałby pod sobą nadzór nad gospodarowaniem energią, co w perspektywie długofalowej przyczyniłoby się do zaoszczędzenia ogromnych środków w budżecie gminnym.

Warto też wspomnieć o ogólnie złym stanie infrastruktury oświetleniowej np. ułożonych w ziemi kabli zasilających, które były wielokrotnie uszkodzone i naprawiane. Brak planowego działania i konserwacji generuje niepotrzebne koszty i dyskomfort dla mieszkańców.

ZEC, z tego co mi wiadomo, nigdy nie administrował oświetleniem ulicznym, a od wielu lat nie posiada nawet umowy na konserwację i jedynie usuwa awarie lub wykonuje prace zlecone przez Urząd Miasta. Na szczęście mamy wykwalifikowanych, doświadczonych elektryków i nie musimy korzystać z usług zewnętrznych. Do tego sami świadczymy usługi na zewnątrz, konserwując oświetlenie w gminie Lubomino (umowa na konserwację), a na zlecenie, także w gminie Świątki czy chociażby w DFM. Mamy więc duży potencjał do zagospodarowania.

Z poważaniem

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jadwiga Kozłowska', written in a cursive style.